

деятельности в ДОЗ, что свидетельствует об актуальности и целесообразности избранной проблематики исследования.

ВЫВОДЫ 1. На основе анализа педагогической литературы и исследования теоретических основ профессиональной подготовки будущих инструкторов по ФВ к ведению валеологической деятельности в ДОЗ показано, что только 11,7% опрошенных студентов имеют соответствующую подготовку и владеют необходимыми знаниями и практическими навыками. 2. Формирование готовности будущего инструктора ФВ в ДОЗ к ведению валеологической деятельности направлено на раскрытие потенциальных возможностей студента высшего учебного заведения отвечать и успешно реагировать на новые требования социальной среды. 3. Будущий инструктор ФВ в ДОЗ должен быть профессионально-компетентной, творческой, гуманной личностью, в которой преобладают духовно-моральные качества и ярко выраженная субъектная позиция, индивидуальный стиль деятельности и значительный творческий потенциал.

ПЕРСПЕКТИВАМИ ПОСЛЕДУЮЩИХ ИССЛЕДОВАНИЙ в данном направлении есть разработки научно-методических комплексов для эффективной подготовки будущего инструктора ФВ в ДОЗ к ведению валеологической деятельности.

ЛИТЕРАТУРА

1. Москаленко Н.В. Инновационная программа развития физкультурно-оздоровительной работы в общеобразовательных школах / Н.В. Москаленко // Спортивный вестник Приднепровья. – 2005. – № 2. – С. 37–40.
2. Кутек Т. Особенности учебного процесса будущих специалистов отрасли “Физическая культура и спорт” / Т. Кутек // Молодая спортивная наука Украины: сб. статей. – 2009. – Т. 4. – С. 90 – 94.
3. Скаряднова И.В. Разработка и реализация модульных подпрограмм, направленных на формирование культуры здорового и безопасного образа жизни младших школьников / И.В. Скадернова // Опыт внедрения федеральных государственных образовательных стандартов начального общего образования в Тюменской области: проблемы, поиски, решения: мат-лы областных педагогических чтений. – Тюмень, 2012. – С. 33–36.
4. Усольцева Л.А. Создание условий для формирования здорового образа жизни в условиях реализации ФГОС детей / Л.А. Усольцева // Опыт внедрения федеральных государственных образовательных стандартов начального общего образования в Тюменской области: проблемы, поиски, решения: мат-лы областных Педагогических чтений. – Тюмень, 2012. – С. 32–33.
5. Про состояние и перспективы развития внешкольного образования: решение коллегии МОН Украины от 27.11.2008 г. № 14/3-3 // Информ. сб. МОН Украины. – 2009. – № 1. – С. 31–45.
6. Яковлева И.В. Актуальные вопросы формирования культуры здорового и безопасного образа жизни на этапе внедрения ФГОС: условия и образ жизни семьи – основные факторы, определяющие здоровье детей / И.В. Яковлева // Опыт внедрения федеральных государственных образовательных стандартов начального общего образования в Тюменской области: проблемы, поиски, решения: мат-лы областных Педагогических чтений. – Тюмень, 2012. – С. 30–32.
7. Health Targets in Europe: learning from experience / Matthias Wismar, Martin McKee, Kelly Ernst [et al.] // World Health Organization. – Observatory Studies Series No 13: – 2008. – P. 165.
8. Khozyainov G. I. Akmeologiya fizicheskoy kultury i sporta: uchebnicove posobiye dlya studentov vysshey shkoly / G. I. Khozyainov, N. V. Kuzmina, L. Ye. Varfolomeyeva // Psychology of physical culture and sports studies manual for high school students. – M., 2005. – P. 206.
9. Kilpatrick M. Physical activity motivation: a practitioner’s guide to self-determination theory / M. Kilpatrick, E. Hebert, D. Jacobsen // International J. of Sport Psychol. – Roma, 2002. – Vol. 4, № 73. – P. 36–41.
10. Korthagen A.J. Linking practice and theory. The pedagogy of realistic teacher education / A.J. Korthagen. – Mahwah, New Jersey, London, 2001. – 312 p.
11. Moreno J. A. Motivation and performance in physical education: an experimental test / J. A. Moreno, D. Gonzalez-Cutre, J. Martin-Albo, E. Cervello // Journ. of Sports Science and Medicine. – 2010. – Vol. 9. – P. 79–85.
12. Ntoumanis N. Motivation in physical education classes: a self-determination theory perspective / N. Ntoumanis, M. Standage // Theory and Research in Education. – Lawrence, 2011. – Vol. 7, № 2. – P. 194–202.

Серман Тарас

Івано-Франківський коледж фізичного виховання

ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ В СПОРТИВНО-МИСТЕЦЬКИХ СВЯТАХ ЗА УЧАСТЮ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ АКВАЦЕНТРУ

Здійснено аналіз елементів національної культури, які використовуються в спортивно-мистецьких святах за участю учнівської молоді в умовах аквацентру. Спортивно-мистецькі свята автор розглядає як засіб фізичного та духовного удосконалення учнівської молоді.

Ключові слова: спортивно-мистецьке свято, елементи національної культури, елементи національної фізичної культури, аквацентр.

Серман Тарас *Использование национальной культуры в спортивно-художественных праздниках с участием ученической молодежи в условиях аквацентра. В статье анализируются элементы национальной культуры, используемые в спортивно-художественных праздниках с участием учащейся молодежи в условиях аквацентра. Спортивно-художественные праздники автор рассматривает как средство физического и духовного совершенствования учащейся молодежи.*

Ключевые слова: спортивно-культурный праздник, элементы национальной культуры, элементы национальной физической культуры, аквацентр.

Serman Taras. The use of national culture in sport and art festivals with the participation of student youth in the conditions of the aqua center. This article analyzes the elements of national culture used in sports and arts festival involving young students in the aqua center. Sports and arts festival author sees as a means of physical and spiritual development of students. Cultural events are one of the most important factors in shaping the moral and ethical values that Ukraine is in the world. People's traditional culture is the historical value of many generations of Ukrainian. In today's socio-cultural space education acquires special significance responsible, proactive, creative personality. Objective: to define the basic principles of working with pupils in the preparation and conduct of sports and arts festival on the water in the aqua center. The ideal of education today stands versatile and harmoniously developed nationally conscious, highly educated and competent national life, capable of self-development and self-improvement. In working with pupils in the preparation and conduct of sports and arts festival on the water in the aqua center we follow the principles that provide national-patriotic education of youth, are the principles: national orientation of education, culture conformity, humanization, acmeological, personal guidance, creative life initiative, tolerance, consideration of individual inclinations i abilities of students. Following tradition, physical education must implement folk elements. This helps young 'interest, a culture and patriotism, by implementing elements of national culture and methodology for improved performance results cultural events in the aqua center.

Key words: sports and art festival, the elements of national culture, elements of national physical training, aqua center.

Вступ. В умовах зовнішньо культурного глобалізаційного тиску особливу увагу потрібно приділяти гарантуванню безпеки українського народу в гуманітарній сфері, зокрема збереженню та примноженню самобутності національної культури; формуванню національної самосвідомості українського суспільства через розвиток культурних індустрій, у тому числі індустрії фізичної культури. Українська національна ідея, зародження якої сягає ще язичницьких часів, духовної культури Київської Русі, йде процесом від теоретичного усвідомлення до втілення і реалізації в бутті. Після здобуття незалежності в Україні формуються риси нової культурної реальності, коли національна культура стає одним із визначальних факторів прогресу суспільства, розбудови незалежної держави, формування національної ідентичності. Актуальність теми зумовлена суспільними перетвореннями, що відбуваються в Україні під впливом соціально-економічних і культурних змін, які призвели до зміни багатьох педагогічних орієнтирів. У сучасному соціокультурному просторі особливої значущості набуває виховання відповідальної, ініціативної, творчої особистості. У Державній національній програмі «Освіта (Україна XXI століття)» наголошується, що без подолання девальвації загальнолюдських цінностей та відірваності освіти від національних джерел немислиме виховання справжнього громадянина.

Робота виконана відповідно до плану НДР Інституту фізичного виховання та спорту Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Мета дослідження: визначити основні принципи роботи з учнівською молоддю у процесі підготовки і проведенні спортивно-мистецьких свят на воді в умовах аквацентру

Завдання дослідження Здійснити наліз науково-методичної літератури, щодо особливостей національного виховання учнівської молоді, у тому числі засобами спортивно-мистецьких свят; Узагальнення власного досвіду використання національної культури та принципів виховання учнівської молоді під час проведення спортивно-мистецьких свят в умовах аквацентру.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, щодо особливостей національного виховання учнівської молоді засобами спортивно-мистецьких свят; узагальнення власного досвіду у використанні національної культури в спортивно-мистецьких святах за участю учнівської молоді в умовах аквацентру

Результати дослідження. Культурно-мистецькі та спортивно-мистецькі заходи це один з найважливіших чинників у формуванні морально-етичних цінностей, які несе Україна в світ. Народна традиційна культура є історичною цінністю багатьох поколінь українців. В ній відображені звичаї, традиції, обряди які втілено в пісні, танок, театралізоване видовище, які притаманні лише українському етносу. Завдання кожного спортивно-мистецького свята – це організація змістовного дозвілля та винесення на широкий загал учнівської молоді, так як це і є майбутнє України [2, 3]. Національна неповторність українців – в їхніх традиціях, святах й обрядах, оскільки з найдавніших часів наші предки відбирали найцінніші надбання, збагачуючи їх, і бережно передавали мудрість нації з покоління в покоління. Українці зміли відчувати природу, черпати здоров'я, силу й красу з неї [3]. Видатні науковці – В.І.Елашвілі, А.С.Нісімчук, О.А.Масленко Н.І.Пономарьов, Є.Н.Пристапа, В.А.Старков, О.В.Тимошенко, Л.В.Трухан, А.В.Цьось - вбачають покращання фізичного виховання у збагаченні його змісту за рахунок вивчення традицій фізичної і національної культури та впровадження їх у практику виховної, спортивно-масової, фізкультурно-оздоровчої роботи та дозвілевої діяльності. Зазирнувши у глибинне коріння, зрозумівши витoki національної філософії, духовності, культури, специфіку національного сприйняття, сучасний учень вийде на шлях, що приведе його до найцінніших надбань гуманістичної думки свого народу. А це, в свою чергу, сприятиме поглибленню самопізнання, формуванню почуття ідентичності як компонентів національної самосвідомості [1, 3]. На думку В.І. Елашвілі «немає у світі народу в якого б не було своїх видів фізичних вправ які складають один з елементів культури і побуту» [16, с. 28]. Науковці відмічають, що спортивно-масова робота має на увазі вирішення основного завдання – організації виховної, фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи з учнями у позаурочний час [11, с. 13].

Організація дозвілля є одним із важливих завдань на шляху соціалізації молоді, адже діяльність, якій присвячено вільний час, конструктивно впливає на формування особистісних якостей: інтелектуальних, моральних, культурних, на фізичний розвиток молодого покоління. На стику фізичної культури та масових театралізованих видовищ виникла театралізована фізична культура у вигляді фізкультурно-спортивних, спортивно-мистецьких та спортивно-театралізованих свят і показових виступів та свят [12]. В основу спортивно-масової роботи, вказують науковці, закладено масові фізкультурні заходи і свята фізичної культури (масові видовищні заходи показового і розважального характеру, які сприяють пропаганді фізичної та національної культури)» [13, с. 86]. У наказі Міністерства освіти і науки України «Основні орієнтири виховання

учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів» пропонуються форми роботи з учнівською молоддю. У проектній діяльності увага акцентується на: розвиток творчої особистості дитини; виявленні та становленні індивідуальних особливостей школярів; рівні особистісно-виховних досягнень учнів; створенні відповідних умов для всебічного розвитку учнів. Науковці також відмічають «щоб домогтися масового охоплення учнів позакласної роботою, використовуються самі різні форми організації і проведення занять з дітьми з урахуванням їх віку, стану здоров'я і фізичної підготовленості» [9, 11, с. 244]. Все це можна здійснювати в умовах аквацентру в якому мається досвід організації масових змагань з плавання та стрибків у воду, ігрових видів спорту, дискотек на воді, корпоративних вечірок, дитячих ранків та ін.

Джерела та умови виникнення ігор різноманітні. Вони формуються на основі народних звичаїв і традицій; трансформуються з умов трудової діяльності; військового або історичного досвіду людства. Адже, як зазначають автори: «З давніх років гра заповнює дозвілля, виховує та задовольняє потреби в спілкуванні й отриманні нової інформації, сприяє фізичному вдосконаленню людини» [7, с. 5]. Ідеалом виховання сьогодні виступає різнобічно та гармонійно розвинений національно свідомий, високоосвічений, життєво компетентний громадянин, здатний до саморозвитку та самовдосконалення. Фізичне виховання в Україні має багатовікову історію (від часів Київської Русі, Запорізької Січі і до сьогодні). Фізичне виховання було складовою частиною і календарної обрядовості українців. Важливе місце у змісті календарних свят і обрядів займають різноманітні рухливі ігри та забави, які підвищують емоційний фон святкувань, пов'язують у єдиний цикл всі форми обрядовості, ігрова дія супроводжується відчуттям піднесення фізичних і духовних сил людини. Ігри дають їй справжню радість і розрядку від психічного і нервового навантаження [7, 14].

За дослідженнями А. В. Цьоса, «традиційне фізичне виховання українців було значною мірою пов'язане з календарною обрядовістю і звичаєвістю. Національний ідеал тілесної досконалості формувалася через систему обрядів, повір'їв, знань, приказок» [11]. У змісті календарної обрядовості українців значне місце посідають різноманітні рухливі ігри, забави, танці, хороводи, одноборства, фізичні вправи. Особливе місце у цій системі займали народні ігри та забави. Атмосфера загальної радісної піднесеності, яка панувала під час таких заходів, не лише приносила розраду і відпочинок, але й сприяла підвищенню фізичних і душевних сил учасників дійств [12]. У роботі з учнівською молоддю в процесі підготовки і проведенні спортивно-мистецьких свят на воді в умовах аквацентру ми дотримуємося принципів які забезпечують національно-патріотичне виховання учнівської молоді, це принципи: *національної спрямованості виховання, культури відповідності, гуманізації, акмеологічний, особистісної орієнтації, життєвої творчої самодіяльності, толерантності, врахування індивідуальних задатків і здібностей учнівської молоді*. Обрані принципи було покладено в основу підготовки і проведення спортивно-мистецьких свят, що проводяться в умовах аквацентру. Всі свята, що нами проводились розрізнялися різноманітним змістом та композицією. У сценаріях використовувались сучасні методики аквагімнастики, аквааеробіки і аквафітнесу - Aqua Pump, Aqua Warm up, Aqua Intro, Swim + Jump, Aqua Fitness, Aqua Noodles, Aqua Soft, Aqua Man + Woman, Running Class, Aqua Sculpt. У результаті досягається вирішення головних прагнень, та завдань навально-виховного процесу та програм спортивно-мистецьких свят – формування та розвиток повноцінної особистості, гармонійної людини, патріота Батьківщини, здатного зберігати і примножувати звичаї, традиції та обряди українського народу, втілювати елементи національної культури у різні сфери спортивної діяльності. Спортивно-мистецькі свята у воді – найкращий спосіб гармонійного розвитку учнівської молоді. Вода робить тіло легким, гнучким і еластичним, що полегшує учасникам виконання вправ. Дійство яке виконується у воді позитивно впливає на формування правильної постави. При комплексних вправах у воді розвивається рельєфно-м'язова структура тіла, внутрішні м'язи розширюються, розвиваються легені та бронхи, що призводить до кращого засвоєння кисню і циркуляції крові, а своєрідне музичне та художнє оформлення подібних заходів мають сильний емоційний та естетичний вплив і на учасника і на глядача.

Прикладами мистецько-спортивних свят, адаптованих до сучасних міських умов які проводилися в аквацентрі можна назвати такі: «Свято Купала» – яке поєднувало елементи культу Сонця, аграрної маїї, та обрядів. «Коза» – театралізований обряд-гра з масками; «Новий рік» – одне з найдавніших і найпопулярніших календарних свят; «Водохрещі» – яке увібрало в себе язичницькі і християнські обряди, центральне місце серед яких займали обряди, пов'язані з водою; «Кулачні бої» – народна ритуалізована розвага, відома ще з дохристиянських часів; «Свята русалій» - зелені свята за дохристиянською традицією; «Таємниця святої води»; «Козацькі забави», «Коли цвіте папороть», «Різдво разом» та багато інших. Головною метою програм спортивно-мистецьких свят в умовах аквацентру є формування та розвиток повноцінної особистості, гармонійної людини, патріота Батьківщини, що включає: любов до рідної мови, вірність у дружбі, побратимстві, ставленні до Батьківщини-України; готовність захищати слабших; шляхетне ставлення до дівчини; непохитна відданість ідеям, принципам народної моралі, духовності; відстоювання повної свободи і незалежності особистості, народу, держави; турбота про розвиток національних традицій, звичаїв і обрядів, бережливе ставлення до рідної землі; цілеспрямований розвиток власних фізичних і духовних сил, волі, можливостей свого організму; не шкодити своїми діями іншим.

ВИСНОВКИ: Керуючись усталеними традиціями, фізичне виховання має імплементувати народні елементи. Це сприяє зацікавленню молоді, формуванню культури та патріотизму. Шляхом впровадження елементів національної культури вдосконалюється методика проведення та успішність результатів культурно-мистецьких свят в умовах аквацентру. За допомогою використання елементів національної культури (українських народних рухливих ігор, розваг і забав) у культурно-мистецьких святах в умовах аквацентру можна не лише формувати рухові вміння, розвивати фізичні якості, виховувати позитивні риси характеру як особистості, але й збагачувати учнівську молодь знаннями про історію, звичаї й традиції нашого народу. Отже програми культурно-мистецьких свят в умовах аквацентру мають бути спрямовані на використання кращих зразків національної культури, використання досвіду наших предків по вихованню підрастаючого покоління, що є запорукою досягнення високої духовності та відчуття патріотизму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Беззуб Ю.В. Національно-патріотичне виховання засобами українознавства в навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу – Режим доступу: http://ippo.org.ua/files/новини/ОСТАННІ_новини_2011/1204/9.doc

2. Бондаренко О.В. Українська ментальність в розмаїтті національних ментальних формоутворень й архетипів: історико-культурний аспект / О.В. Бондаренко // Гуманітарний вісник ЗДІА – 2008. – Випуск 32 – с. 66-78.
3. Васильєва О. В. Національно-культурні традиції як педагогічний чинник виховання здорової нації / О. В. Васильєва // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. - 2002. - № 1. - С. 40-45.
4. Масленко О. А. Лицарсько-козацькі виховні традиції українського народу як основа виховання та підвищення рівня фізичної підготовки майбутніх офіцерів Міністерства внутрішніх справ України / О. А. Масленко // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. - 2005. - № 22. - С. 167-170.
5. Окса М. М. Впровадження ідей козацької педагогіки в сучасній школі / М. М. Окса, А. В. Пряннікова, Л. І. Кучина. - Мелітополь, 2001. - 60 с.
6. Пустотін В. Самосвідомість нації / В. Пустотін // Розбудова держави. – 1993. – № 3. – С. 27–29.
7. Сидор І.П. Формування культури дозвілля студентської молоді України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/vchu/N121/N121p127-130.pdf – Загол. з екрану.
8. Феномен нації: основи життєдіяльності / Р.Д.Додонов, В.О.Ігнатів, І.К.Моїсєєв та ін.; За ред. Б.В.Попова. – К.: Товариство «Знання», КОО, 1998. – 264 с.
9. Fil' S. M. . Istoriya fizychnoyi kul'tury: Navchal'nyy posibnyk / Fil' S M., Khudoliy O.M., Malka H.O. - Kharkiv: OVS, 2003. - 160 s.
10. Ts'os' A. V. Rozvytok fizychnoho vykhovannya na terytoriyi Ukrayiny z naydavnishykh chasiv do pochatku KhKh st.: dys. dokt. nauk z fiz. vykhovannya i sportu: 24.00.02 / Ts'os' Anatoliy Vasylovych. // Kharkivs'ka derzh. akademiya fizychnoyi kul'tury. - Kh., - 2005. - 437 s.
11. Ts'os' A. V. Fizyчне vykhovannya v kalendarniy obryadovosti ukrayintsiv : [monohrafiya] / A. V. Ts'os' ; M-vo osvity i nauky Ukrayiny, Volyn. derzh. un-t im. Lesi Ukrayinky. - Luts'k : Nadstyr'ya, 2000. - 376 s.
12. Tymoshenko O.V. Osnovy teoriiy ta metodyky vykladannya sportyvnykh i rukhlyvykh ihor : [navchal'no-metodychnyy posibnyk] / O.V. Tymoshenko, R.M. Misharovs'kyu, V.Ya. Makhov. – K., 2003. – 213 s.
13. Senytsya A Vykorystannya elementiv natsional'noyi kul'tury v sportyvno-mystets'kykh svyatakh za uchastyu uchniv'skoyi ta student-s'koyi molodi L'vivshchyny [Elektronnyy resurs] / A. Senytsya // Pedagogika, psykholohiya ta med.-biol. probl. fiz. vykhovannya i sportu. — 2003. — N 15. — S. 86-91.
14. Slimakovs'kyu O.V. Narodni vydy borot'by ta yikh zastosuvannya u protsesi fizychnoho vykhovannya studentiv // 36. nauk. st. v haluzi fiz. kul'tury ta sportu. - L'viv, 2001. - Vyp. 2. - S19-22.
15. Трухан Л. В. Фізичне вдосконалення особистості - складова частина української козацької педагогіки / Л. В. Трухан // Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту. - 2001. - № 8. - С. 63-64.
16. Элашвили В. И. Традиции грузинской народной физической культуры и современность / В. И. Элашвили. – Тбилиси: Мецинереба, 1973. – 124 с.

УДК 796.011.3

Сичов С.О.

Національний технічний університет України «КПІ»

ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ В ПРОГНОЗУВАННІ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто особливості застосування системного аналізу в прогнозуванні спортивної підготовки студентів в процесі навчальної діяльності. Застосування системного аналізу дозволило ефективно використовувати науково-обґрунтовані та практично апробовані системи знань з технології тренування та їх трансформації в засвоєнні спеціалізованих станів рухових якостей студентів-спортсменів з урахуванням специфіки видів спорту та перспективи їх розвитку.

Ключові слова: системний аналіз, прогнозування, студенти, спортивна підготовка, навчання, тренування.

Сычѳв С. А. Использование системного анализа в прогнозировании спортивной подготовки студентов в процессе учебной деятельности. В статье рассмотрены особенности использования системного анализа в прогнозировании спортивной подготовки студентов в процессе учебной деятельности. Использование системного анализа позволило эффективно внедрить научно-обоснованные и практично апробированные системы знаний в технологии тренировки и их трансформацию в освоение специализированных состояний двигательных качеств студентов-спортсменов с учетом специфики вида спорта и перспективы их развития.

Ключевые слова: системный анализ, прогнозирование, студенты, спортивная подготовка, учёба, тренировка.

Sychov S.O. Application of system analysis in forecasting of athletic training of students during educational process. This paper describes the features of the application of system analysis in forecasting of athletic training of students during educational process. This approach gave an opportunity to manage, organize, co-ordinate and control the athletic training of students withing the preparation to the most critical competitive events. The process of forecasting using system analysis included the following tasks: identifying the abilities of a student by specialized athletic orientation, increasing training and competitive athletic experience in achieving athletic results during the period of student age, optimization of training loads, taking into account the functional status of the body of students, evaluation of mental readiness of students to fight with equal competitors, rational construction of the training process with a regard to academic employment of students, evaluation and use of modern achievements